

Füstgázok nitrogén-oxid tartalmának ártalmatlanítása

- Készítette:
  - Ács Tamara (Sopron, Berzsenyi Dániel Evangélikus Líceum)
  - Sályi Gergő (Budapest, Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium)
- Témavezetők:
  - Dr. Lónyi Ferenc
  - Solt Hanna
- Külön köszönet
  - Lendvayné Győrik Gabriellának
  - Az MTA kémiai kutatóközpontjának

Tartalom

- Nitrogén-oxidok
- Kutatás célja
- Vizsgálati módszerek- eredmények
- Következtetések

Nitrogén-oxidok képződése

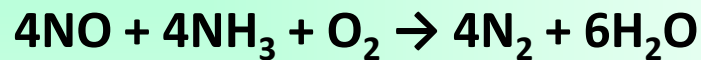
- Természetben
- Ipari technológiák által
- Tüzelőanyagok magas hőmérsékletű égésekor a levegő nitrogéntartalmából

NO_x veszélyei

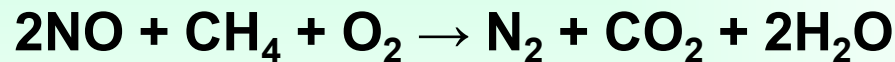
- Léggöri hatás
  - Savas esők
  - Sztratoszférában ózon bontása
  - Troposzféra: ózon képződés
  - Fotokémiai szmog képződése
- Élettani hatásuk:
  - Önállóan is mérgezőek

Erőművi, vegyipari üzemekből származó NO_x kibocsátás ártalmatlanítása

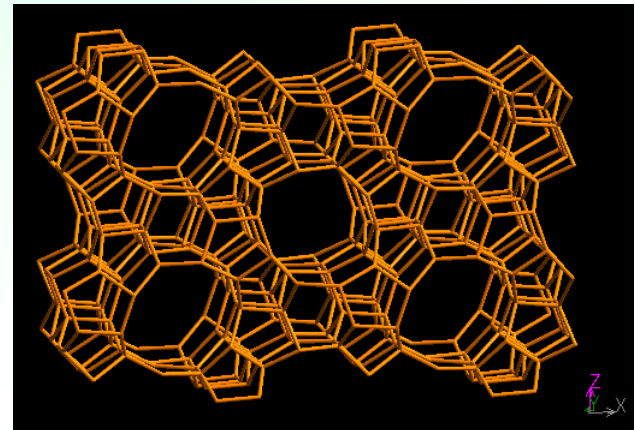
Jelenlegi technológia: NO szelektív katalitikus
redukciója ammóniával

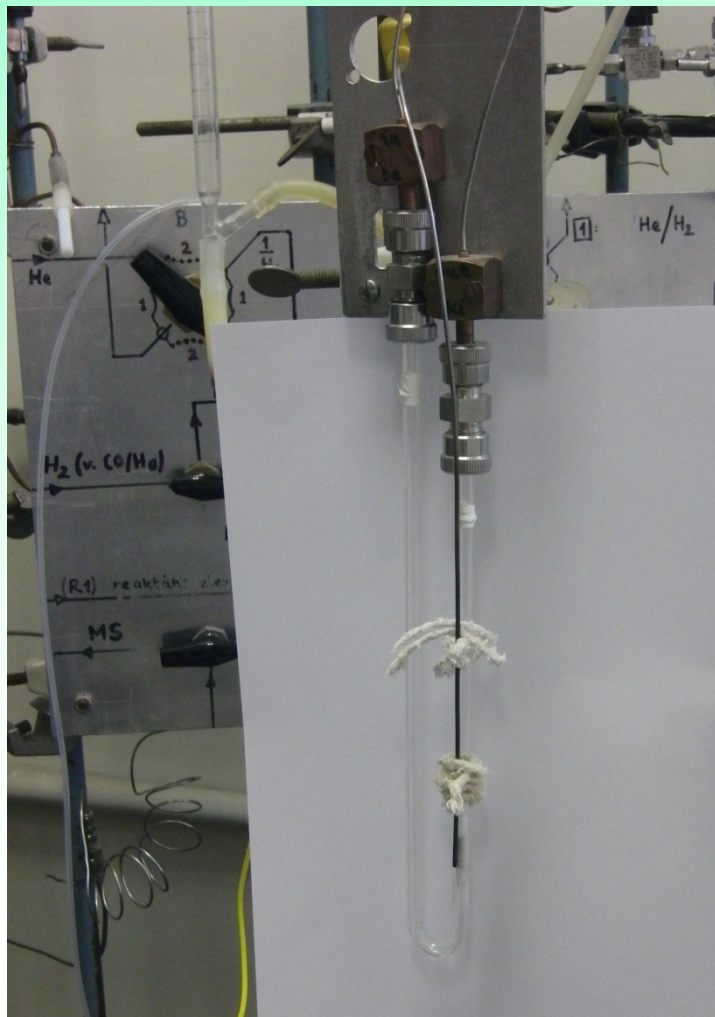
Cél: NO szelektív katalitikus redukciójának
megvalósítása szénhidrogénnel, pl.: metánnal

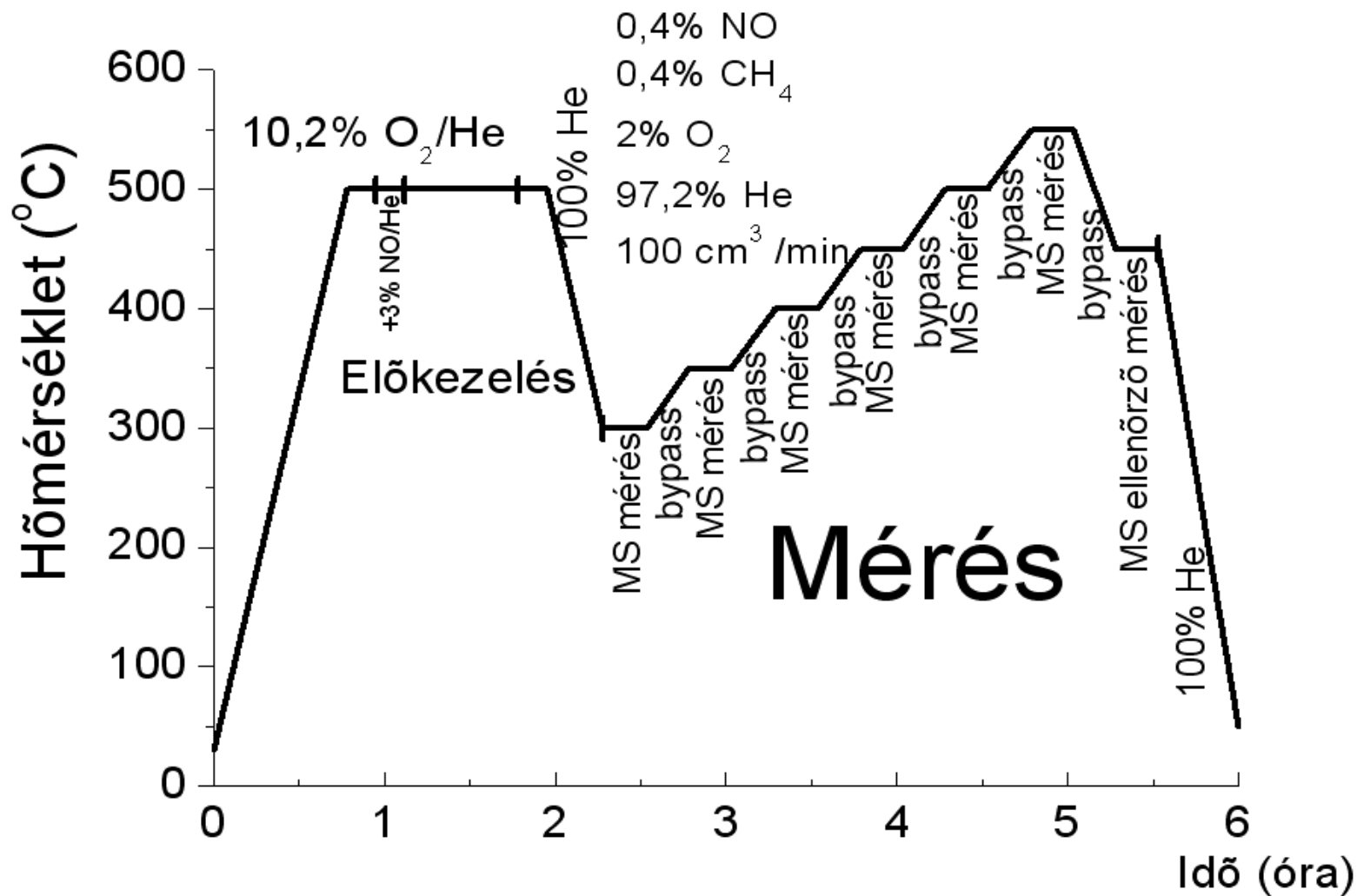
Jelen munkában vizsgált
katalizátor: indiummal,
és/vagy kobalttal ioncserélt
ZSM5 katalizátorok

1. kísérlet– katalitikus mérések tömegspektrometriás termékanalízissel

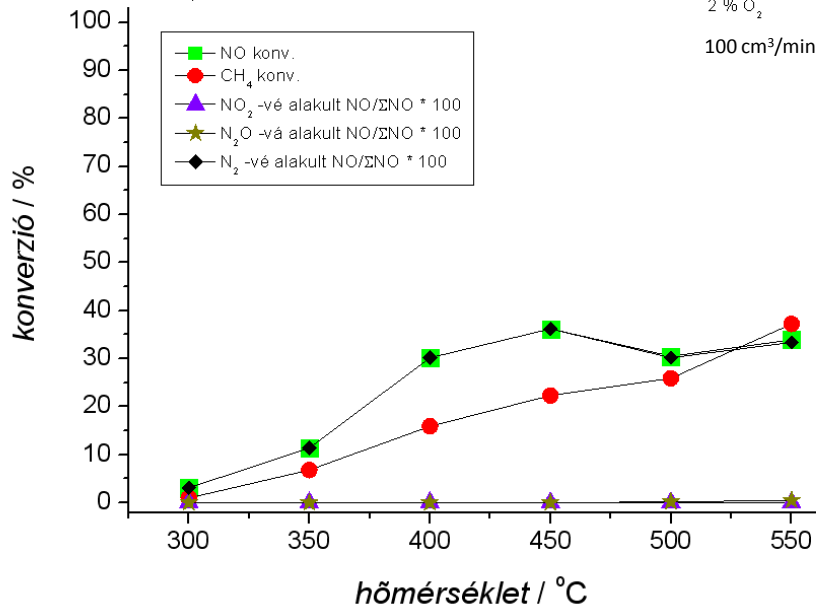

1. katalitikus vizsgálatok

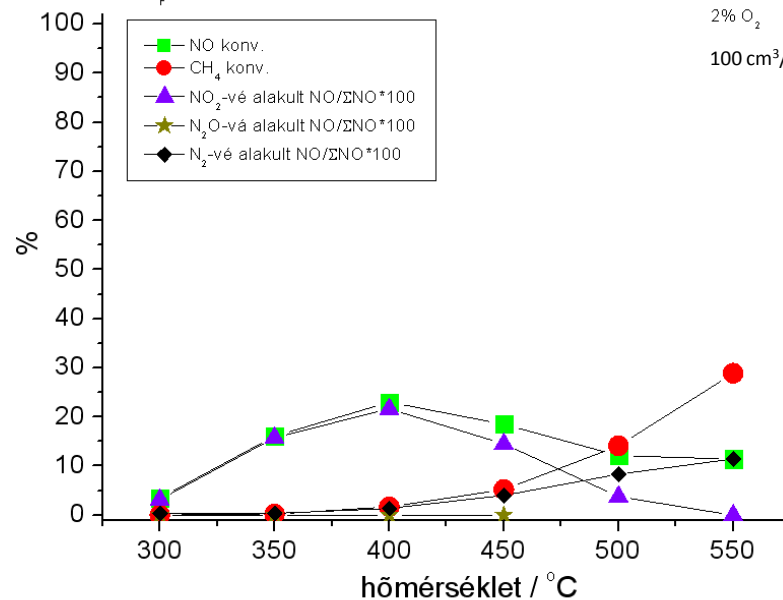
Reakcióelegy: 4000 ppm NO
4000 ppm CH₄
2 % O₂
100 cm³/min

In,H-ZSM5 Si/Al_F=33.0, In/Al = 1/3, Si/Al = 33

Reakcióelegy: 4000 ppm NO
4000 ppm CH₄
2% O₂
100 cm³/min

Co,H-ZSM5, Si/Al_F=33.0, Co/Al=1/8, Co: 0.336 m/m%

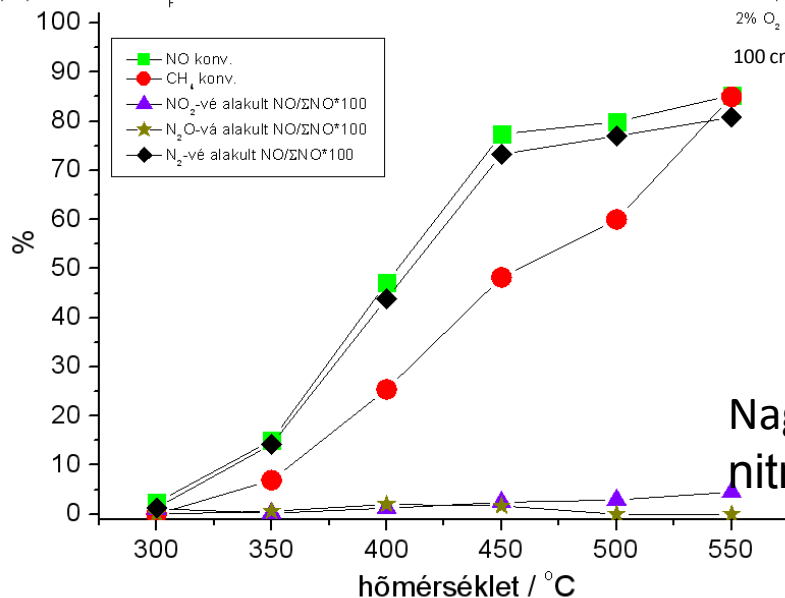

Közepesen aktív, nitrogénre szelektív

Közepesen aktív, az NO NO₂-vé alakul

Co,In,H-ZSM5 Si/Al_F=33.0 Co/Al=0.125 In/Al=0.333

Reakcióelegy: 4000 ppm NO
4000 ppm CH₄
2% O₂
100 cm³/min

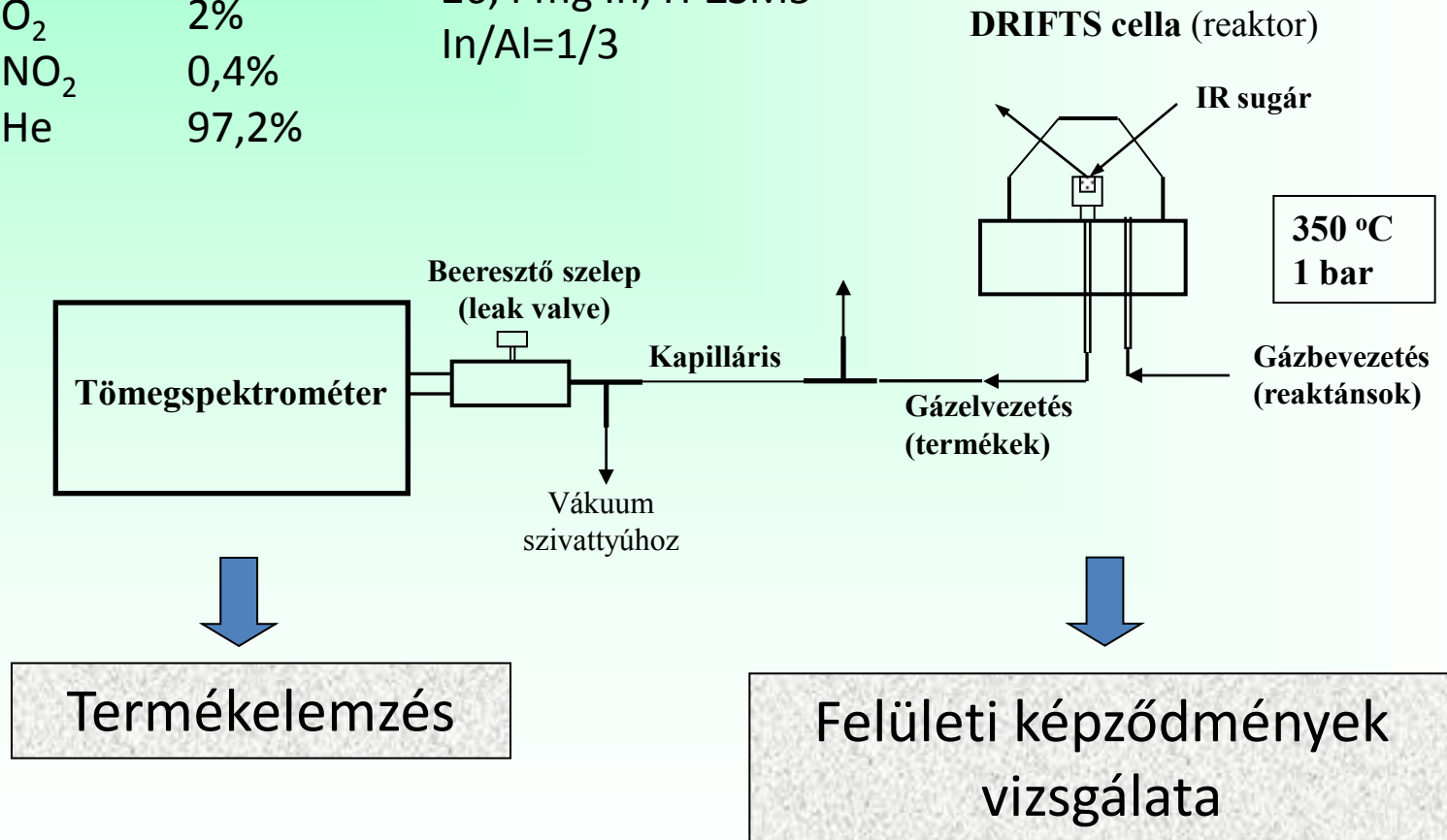
Nagy aktivitású,
nitrogénreszelektív

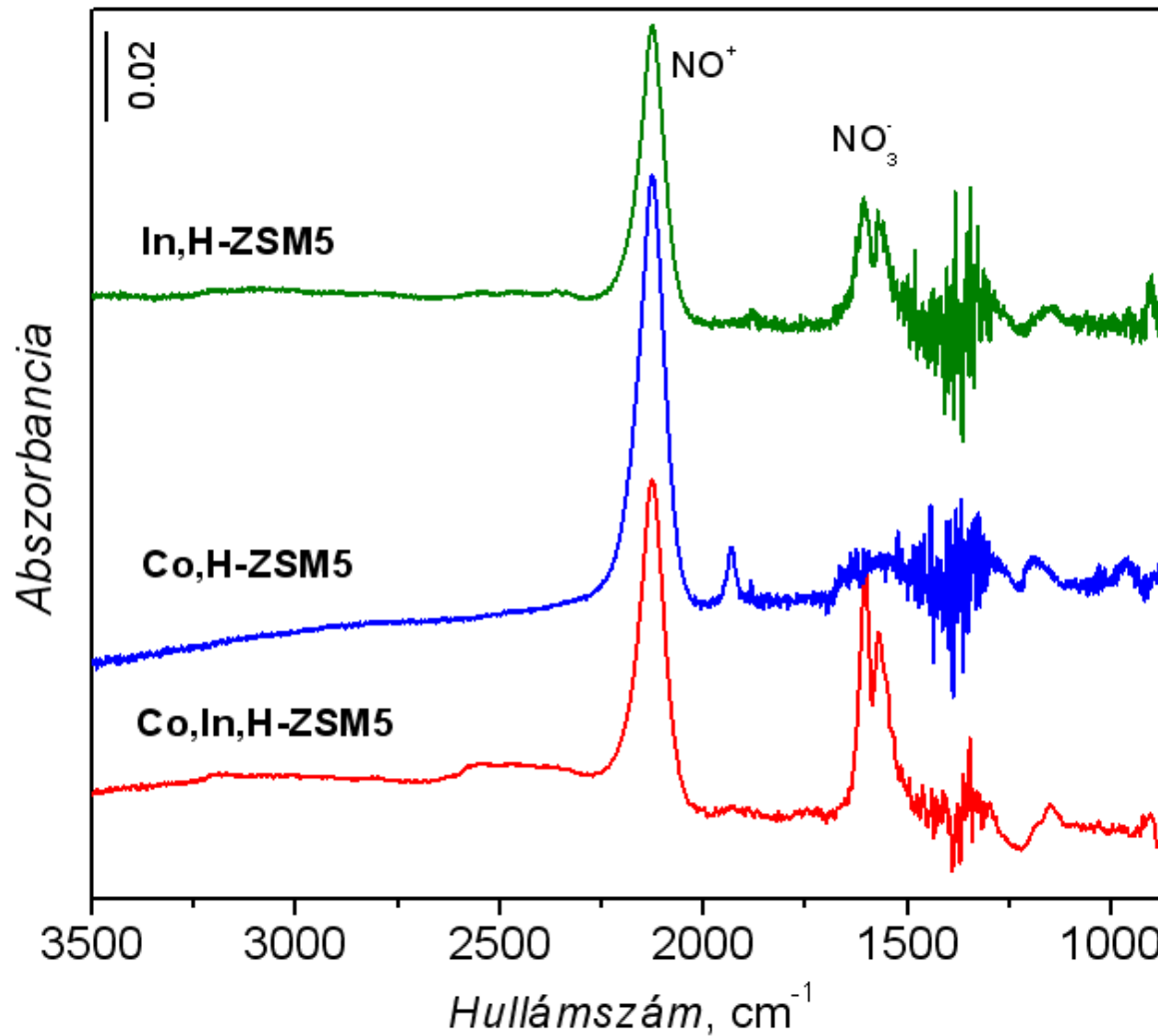
2. DRIFTS-MS vizsgálatok

Gázok	m/m%
CH ₄	0,4%
O ₂	2%
NO ₂	0,4%
He	97,2%

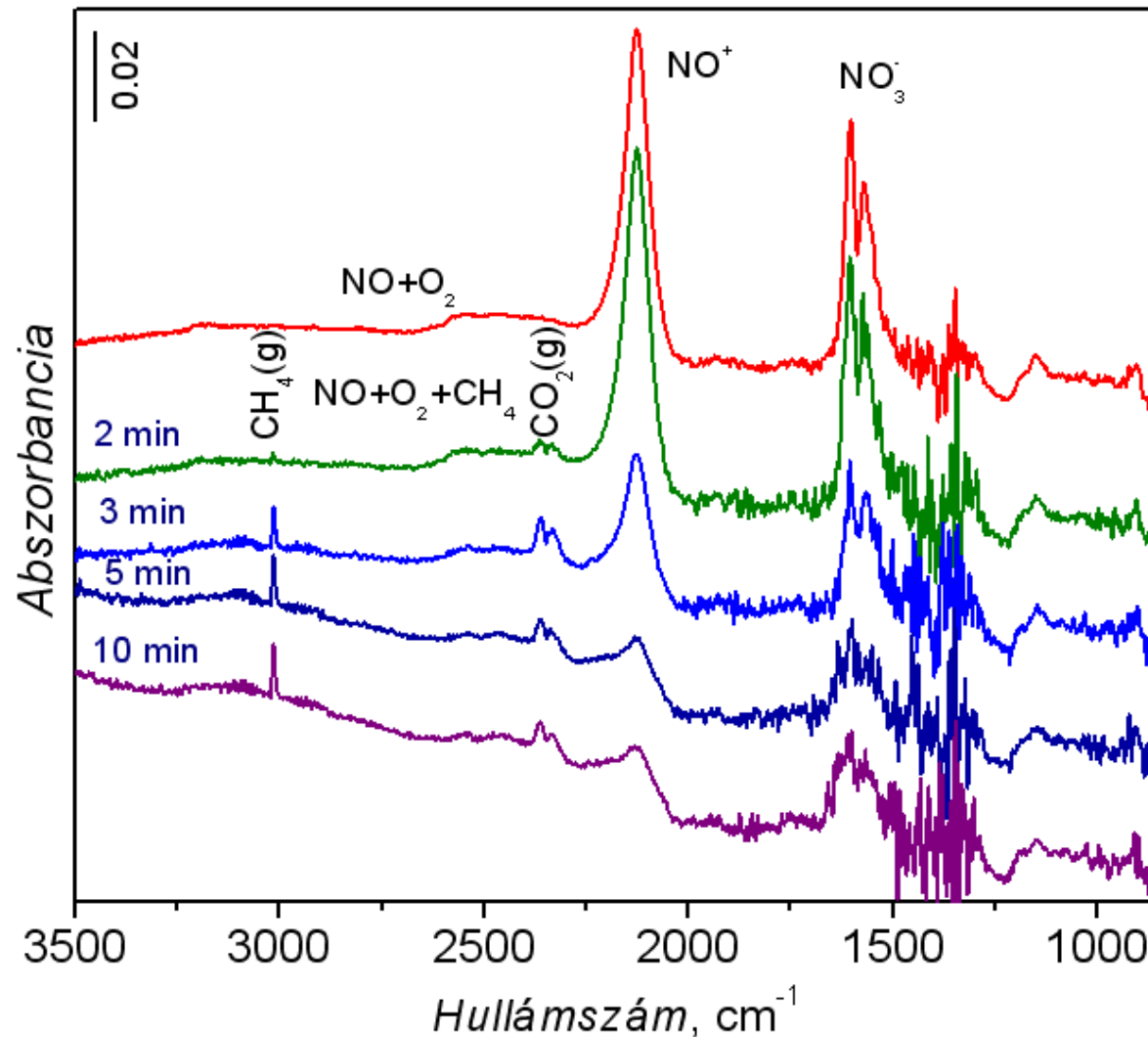
Katalizátor:
26,4 mg In, H-ZSM5
In/Al=1/3

0.4%NO+2%O₂/He, 350 °C

Co,In,H-ZSM5 350 °C 0.4%NO+2%O₂ (+0.4%CH₄)/He

Metánnal reagálnak a felületi nitrát ionok és a reakcióban az NO⁺ ionok koncentrációja is csökken

Következtetések

- Az In, H-ZSM5 katalizátor felületén NO^+ (nitrozónium) és NO_3^- (nitrát) képződmények jönnek létre. Ez utóbbi képes a metánt aktiválni.
- A kobalt az NO oxidációját katalizálja NO_2 -vé
- A nagyobb NO_2 koncentráció nagyobb felületi nitrát koncentrációhoz vezet, s így a katalitikus reakció gyorsul.

Ács Tamara: a.tami@freemail.hu

Sályi Gergő: vaslo94@citromail.hu